

Avalaht>Kohtumenetlused>Videokonverentsid>Tõendite kogumine videokonverentsi vahendusel

Tõendite kogumine videokonverentsi vahendusel

Itaalia

1 Kas tõendeid on võimalik koguda videokonverentsi teel kas taotleva liikmesriigi kohtu osalemisel või otse asjaomase liikmesriigi kohtu poolt? Kui jah, millised riiklikke menetlusi ja õigusakte kohaldatakse?

Itaalia õigussüsteemis ja eelkõige tsiviilkohtumenetluse seadustikus (*Codice di Procedura Civile*) ei ole tõendite kogumist videokonverentsi teel eraldi kirjeldatud.

Ent videokonverentside pidamine on tegelikult meie õigussüsteemile omane.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 202 on ette nähtud, et ülekuulav kohtunik peab tõendite kogumiseks korraldust andes „määrama kindlaks tõendite kogumise aja, koha ja viisi“. Kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 1206/2001 kuulub kohtuniku kasutatavate tõendikogumismeetodite hulka videokonverentside pidamine.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 261 on ette nähtud, et kohtunik võib kasutada filmitud materjali, mis nõuab mehaaniliste vahendite, seadmete või toimingute kasutamist.

Kriminaalmenetluse seadustikus (*Codice di Procedura Penale*) on videokonverentsid sõnaselgelt sätestatud (nt artikkel 205-ter).

Määruse artiklis 10 jj sätestatud menetluse raames on seega võimalik välistada artikli 10 lõikes 4 nimetatud piirang, mis sisaldab mittevastavust meie õigussüsteemiga.

Ainuke piirang, mida võib videokonverentsi taotlusele kohaldada, oleks märkimisväärsete praktiliste raskuste esinemine.

Eri liiki tõendite kogumise meetodi puhul kohaldatakse ELi määrust ja Itaalia tsiviilkohtumenetluse seadustikku, samuti asjaomaseid rakendusakte.

Artikliga 17 reguleeritud menetluses peab taotluse saanud liikmesriik pärast seda, kui on kontrollinud, et lõikes 5 ette nähtud nõuded on täidetud, ja andnud loa tõendite vahetuks kogumiseks, soodustama videokonverentside pidamist, mida tuleks lihtsalt tõendite kogumise meetodina koos taotluse saanud õigusasutusega juhtumipõhiselt kontrollida.

Seetõttu võib kõiki tõendeid koguda videokonverentsi teel artiklis 10 jj ette nähtud või artiklis 17 lubatud õiguspärase taotluse alusel, välja arvatud juhul, kui esinevad märkimisväärsed praktilised raskused ja taotluse saanud õigusasutusel ei ole võimalik seda sidevahendit kasutada.

2 Kas esineb piiranguid isikute ringi suhtes, keda võib videokonverentsi teel küsitleda – näiteks, kas videokonverentsi teel võib küsitleda vaid tunnistajaid või ka eksperte ja osalisi?

Videokonverentside pidamine on kasulik töövahend tunnistajate ja menetluspoolte küsitlemiseks. See ei ole vastuolus Itaalia õigusega, kus nähakse ette tunnistajatelt tõendite kogumine, poolte mitteametlik küsitlemine ja poolte küsitlemine vande all.

Ekspertide küsitlemisel tuleks leida lahendus eksperdihinnangu lubatavuse probleemile, eelkõige tõendite vahetel kogumisel (artikkel 17).

Itaalia õiguses käsitletakse eksperdi tunnistust tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 61 ja artiklites 191–201. Ekspertid koostavad üldjuhul kirjaliku arvamuse (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 195 lõige 2), kuid kohus võib nõuda ka selgitust. Pärast arvamuse esitamist ei tohiks seega olla takistusi ekspertide küsitlemiseks videokonverentsi teel. Itaalia tsiviilkohtumenetluse seadustikus on ette nähtud, et „kui esimees peab seda asjakohaseks, kutsub ta eksperdi osalema kohtukoosseisu juuresolekul toimivas arutelus ja väljendama oma arvamust kinnisel istungil poolte juuresolekul, kes võivad selgitada ja esitada oma juhtumit oma kaitsja abil“.

3 Kas esineb piiranguid tõendite liikide suhtes, mida võib videokonverentsi teel koguda?

Praktilises mõttes näivad videokonverentsid olevat tõhus vahend tõendite kogumiseks, tunnistajate näost näkku küsitlemiseks ja pooltelt ütluste võtmiseks. Eeskirjades ei lahendata aga siiski otseselt tõendite liigi või kohustuslikkuse küsimust ja eksperdihinnanguga seoses võivad tekkida praktilised probleemid, mis puudutavad näiteks järgmist: käekirja tõendid, geneetilised andmed või telefonikõnede tõendid.

4 Kas esineb piiranguid selle suhtes, kus tuleks isikut videokonverentsi teel küsitleda – st kas küsitlemine peab toimuma kohtus?

Tõendeid kogutakse tavaliselt taotluse saanud liikmesriigi territoriaalselt pädevas õigus- või politseiasutuses, kus on kättesaadavad nii vajalikud seadmed kui ka registri tugitõetajad. Praeguse seisuga puudub aga seniste juhtumite ajalugu videokonverentsi kasutamise kohta tsiviilmenetluses.

Kui kriminaalmenetluses kasutatakse videokonverentsi, ollakse tavaliselt taotluse saanud õigusasutuse apellatsioonikohtu ringkonnas paiknevas nõuetekohaste seadmetega varustatud kättesaadavas ruumis (kohtusaal, turvatud saal või ruum vangla territooriumil).

5 Kas videokonverentsi teel peetavaid ülekuulamisi tohib salvestada? Kui jah, kas selline võimalus on loodud?

Ülekuulamiste salvestamiseks ei ole seadusandlikke takistusi, kui see on taotluse esitanud riigi õigusaktidega lubatud.

Artikli 4 jj kohasele tõendite kogumisele kohaldatakse siiski tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklit 126 ja sama seadustiku menetluse salvestamise rakendussätete artiklit 46.

6 Mis keeles tuleb ülekuulamine läbi viia: kui taotlused tehakse artiklite 10–12 kohaselt; ja kui tõendeid kogutakse vahetult artikli 17 kohaselt?

Seda aspekti ei ole eeskirjades otseselt käsitletud.

Artikkel 5 võiks kujutada endast viidet sellele, mis keeles peab ülekuulamine toimuma, sest seal on sätestatud, et taotlused ja teatised tuleks koostada taotluse saanud liikmesriigi riigikeeles.

Kui kohaldatakse siseriiklikku õigust, peab artikli 10 jj kohaselt esitatud taotluste puhul toimuma ülekuulamine itaalia keeles.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 122 on sätestatud, et „itaalia keele kasutamine on kohustuslik kogu kohtumenetluse jooksul. Kui küsitleda on vaja isikut, kes ei räägi itaalia keelt, võib kohtunik määrata tõlgi“.

Artiklis 17 nimetatud menetlustes kohaldatakse siiski taotluse esitanud riigi õigust. See säte võib mõjutada ka keelt, milles tõendeid kogutakse. Keel peaks jällegi olema taotluse esitanud riigi keel. Sellisel juhul võib vaja minna tõlke.

Asutus, kes on pädev andma loa tõendite vahetuks kogumiseks, võib anda ka suunised tõendite kogumise tingimuste kohta; need võiksid sisaldada ka kasutatavat keelt puudutavat teavet.

7 Kui vajatakse tõlke, kes vastutab nende leidmise eest mõlemat liiki ülekuulamiste puhul ja kus peaks olema tõlkide asukoht?

Eeskirjad ei sisalda ühtegi konkreetset sätet selle aspekti kohta.

Artiklis 10 jj nimetatud menetlustes kohaldatakse taotluse saanud riigi õigust.

Igal juhul kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 122 lõiget 2.

Seadustiku kohaselt tuleb määrata tõlk, kui küsitleda on vaja isikut, kes ei räägi itaalia keelt. Seetõttu kehtib eeldus, et kohtumenetluse (ja menetleva kohtuniku) keel on itaalia keel.

Tõlkide tasude kulud tuleb hüvitada ja arve esitatakse taotluse esitanud õigusasutusele (vt artikkel 18).

Artiklis 17 ette nähtud menetlusega seoses vt punkt 6. Ülekuulamise kasutatav keel peab olema taotluse esitanud riigi keel. Seetõttu tuleb lähtuda taotluse esitanud riigi õigusaktidest, et määrata kindlaks, kes vastutab tõlgi (tõlkide) määramise eest. Sel juhul võib tõendite vahetu kogumise loa andmiseks pädev asutus küsida teavet tõlkide määramise kohta.

8 Millist menetlust kohaldatakse ülekuulamise korraldamiseks ja isiku teavitamiseks küsitlemise aja ja koha kohta? Kui palju aega tuleks ette näha ülekuulamise kuupäevast teavitamiseks, et isik saaks ülekuulamise toimumisest piisavalt vara teada?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 250 on ette nähtud, et kohtuametnik peab huvitatud poole taotlusel teavitama tunnistajaid, et nad peavad ilmuma teataval kuupäeval ja ajal kindlaksmääratud kohta, ja andma neile teada kohtunikust, kes tõendeid kogub, ja kohtumenetlusest, mille raames neid küsitletakse. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku rakendussätete artiklis 103 on sätestatud, et tunnistajaid tuleb teavitada kohtusse kutsumisest vähemalt seitse päeva ette.

Tunnistajate küsitlemise eeskirjad on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 244–257 *bis* ja selle rakendussätete artiklites 102–108.

9 Millised on videokonferentsi kasutamise kulud ja kuidas neid tasutakse?

Artikli 4 (kaudsed tõendid) kohaselt peetud videokonferentsi kulud vastavalt artikli 10 lõikele 4 hüvitatakse taotluse saanud asutuse taotlusel kooskõlas artikli 18 lõikega 2.

Hüvitamiskohustus ei ole ette nähtud tõendite vahetel kogumisel välisriigi asutuse korraldatavate videokonferentside teel vastavalt artiklile 17.

10 Kas on nõudeid selle tagamiseks, et otse taotleva kohtu poolt küsitletavat isikut teavitatakse sellest, et see toimub vabatahtlikkuse alusel?

Taotluse esitanud asutuse ülesanne on teavitada küsitletavat isikut, et tõendeid kogutakse vabatahtlikkuse alusel; artikli 17 kohaselt on see tingimus üks teguritest, millel põhineb tõendite vahetuks kogumiseks loa andmine.

Eeskirjades ei ole siiski ette nähtud sarnast kohustust taotluse saanud õigusasutuse jaoks.

11 Millist menetlust kasutatakse küsitletava isiku identiteedi kontrollimiseks?

Üldjuhul vastutab taotluse esitanud ja videokonferentsi korraldav asutus tunnistaja isikusamasuse kontrollimise eest vastavalt artiklile 17. Kaudsete tõendite korral, kui asi on seotud tunnistajate ülekuulamisega, reguleeritakse tunnistaja isikusamasuse kontrollimist tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikliga 252, mille kohaselt: „küsitab ülekuulav kohtunik tunnistajalt tema perekonna-, ees- ja isanime, vanust ja töökohta ning palub tal öelda, kas tal on peresuhe [...] pooltega või huvi kohtumenetluse vastu“. Isikusamasus tuvastatakse pärast vande võtmist, mida reguleeritakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikliga 251. Praktikas küsib ülekuulav kohtunik tunnistajalt ka isikut tõendavat dokumenti ja laseb andmed kanda menetluse protokollis.

Kui küsitletavate pooltega seoses on kaasatud eraldi advokaat, siis on nõutav ka eraldi volikiri.

12 Millised on kohaldatavad vande andmise nõuded ja millist teavet vajab taotlev kohus, kui artikli 17 kohase tõendite otsese kogumise raames nõutakse vande andmist?

Artiklis 17 sätestatud menetluse kohta ei ole konkreetset eeskirja ette nähtud. Kasulik võib olla saada teavet valemvande või tegevusetuse kriminaalsuse kohta (taotluse esitanud riigi õigussüsteemi jaoks), mis sõltub taotluse esitanud riigi kohtumenetlust reguleerivatest õigusaktidest.

13 Mida on tehtud selle tagamiseks, et videokonferentsi toimumise asukohas on kontaktisik, kellega taotlev kohus saab suhelda, ja et ülekuulamise päeval on kohal ka isik, kes seab videokonferentsi seadmed töökorra ja tegeleb võimalike tehniliste probleemidega?

Itaalia vanglate halduse osakond, kes vastutab videokonferentsi ühenduste eest, teeb vahetult enne videokonferentsi ühilduvuskontrolli koos välisriigi tehniliste töötajatega.

14 Millist lisateavet taotlevalt kohtult nõutakse?

Taotlust esitav õigusasutus peaks koos rahvusvahelise õigusabi taotlusega esitama ka tehnilise teabe – kui tal see on – oma riigis kasutatava videokonferentside süsteemi kohta, kontaktisiku andmed, eelistatavalt tehnilise spetsialisti nime ja telefoninumbri, ning nimetama selle tegevuse käigus kasutatava keele.

Viimati uuendatud: 21/07/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õigusala koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.